

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16610
Tarih : 20.02.2026

41326

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

Çocuğun üstün yararı, sosyal devlet ilkesinin ve çocuk haklarının temel dayanaklarından biridir. Çocuğun üstün yararı yürütülürken her daim akılda tutulması gereken çocuğun anadili ile kurduğu ilişkiyi yalnızca bir iletişim aracı olarak görmemektir. Çünkü anadili bunun yanı sıra ve daha fazla kimlik gelişiminin, aidiyet duygusunun ve psikososyal bütünlüğünün temel unsurudur. Anadilin kamusal alanda ve eğitim süreçlerinde dışlanması, çocukların kendilik algısı, özgüveni ve toplumsal katılımı üzerinde doğrudan geri dönüşü imkansız, olumsuz etkiler yaratmaktadır.

Türkiye'nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, çocuğun kimliğine, diline ve değerlerine saygı gösterilmesini güvence altına almaktadır. Buna rağmen Türkiye'de, anadili Türkçe olmayan çocukların sosyal hizmetlere erişiminde ve kamusal destek mekanizmalarından yararlanmasında dil temelli engeller, güçlükler yaşandığına dair çok sayıda rapor ve gözlem söz konusudur.

Dilbilimi literatüründe de belirtildiği üzere, anadilinden koparılan çocukların akademik ve psikososyal açıdan daha kırılgan hale geldiği bilinmektedir. O sebeple "dil kaybını" veyahut da anadilini öğrenememeyi/kullanamamayı kültürel bir mesele olmaktan çıkarıp çocukların tarih ve toplumla olan bağlarının zayıflamasına olan etkisiyle birlikte ele almak gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınıza bağlı çocuk hizmetleri, sosyal hizmet merkezleri, çocuk evleri ve rehberlik birimlerinde anadili Türkçe olmayan çocuklara yönelik dil destek mekanizmaları mevcut mudur? Mevcut ise kapsamı nedir?

2. Sosyal hizmet uzmanları, psikologlar ve saha personeline çok dilli ve kültürel çeşitliliğe duyarlı hizmet sunumuna ilişkin özel bir eğitim verilmekte midir?
3. Koruma altındaki çocuklar arasında anadili Türkçe olmayan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocukların anadillerini ve kültürlerini korunmasına ve/veya ayrımcılığa uğramamasına yönelik özel bir politika uygulanmakta mıdır?
4. Çocuk Destek Merkezleri ve diğer koruyucu-önleyici hizmet birimlerinde, çocukların anadillerinde ifade verebilmesi veya psikososyal destek alabilmesi için tercüman ya da uzman desteği sağlanmakta mıdır?
5. Türkiye’de yok olma tehlikesi altında bulunan dillerin çocuklar arasında yaşatılmasına yönelik Bakanlığınızın yürüttüğü herhangi bir sosyal destek programı var mıdır?
6. Anadili Türkçe olmayan çocukların sosyal hizmetlere erişimde karşılaştığı yapısal engellerin tespitine yönelik Bakanlığınızca yapılmış bir saha araştırması veya veri çalışması bulunmakta mıdır?
7. Çocuğun üstün yararı ilkesi doğrultusunda, çocukların kendi anadillerini öğrenme, kullanma ve geliştirme haklarının desteklenmesine yönelik bir politika hazırlığı söz konusu mudur?